

Sygn. akt II KK 47/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wiesław Błuś

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Katarzyna Głodowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Bogumiły Drozdowskiej,
w sprawie **T. P.**

skazanego z art. 263 § 2 kk i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 stycznia 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 30 sierpnia 2011 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 27 stycznia 2011 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zarządza zwrot na rzecz oskarżonego T. P. wniesionej przez niego opłaty od kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 27 stycznia 2011 r., T. P. został uznany za winnego popełnienia: przestępstwa z art. 263 § 2 k.k., za które wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku), trzech przestępstw z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., za które odpowiednio wymierzono mu kary roku pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 20 złotych każda (pkt 4 wyroku), 3 lat pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny w wysokości 20 złotych każda (pkt 7 wyroku) i 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w podanej wyżej wysokości (pkt 8 wyroku), dwóch przestępstw z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na kary odpowiednio roku pozbawienia wolności (pkt 9 wyroku) i 2 lat pozbawienia wolności (pkt 10 wyroku), przy czym w obu przypadkach wymierzono oskarżonemu także kary grzywny w wysokości wskazanej wyżej, przestępstwa z art. 58 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę (pkt 5 wyroku) oraz za przestępstwo z art. 276 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 6 wyroku). Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono oskarżonemu kary łączne 6 lat pozbawienia wolności i 360 stawek dziennych grzywny w wysokości po 20 złotych każda.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacjami wywiedzionymi na korzyść oskarżonego przez prokuratora Prokuratury Okręgowej i obrońcę oskarżonego.

Prokurator zaskarżył wyrok w zakresie pkt 5 i 6 i zarzucając obrazę prawa materialnego, tj. art. 101 § 1 pkt 4 k.k., polegającą na prowadzeniu postępowania przy wystąpieniu ujemnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., wniósł o uchylenie wyroku w tej części i umorzenie postępowania wobec stwierdzenia, że nastąpiło przedawnienie karalności.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

- I. Obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 5 § 2 i 7 k.p.k., polegającą na uznaniu, że wina oskarżonego w aspekcie naruszenia dyspozycji art. 263 § 2 k.k. i art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nie budzi wątpliwości podczas, gdy pojawiające się wątpliwości w wyjaśnieniach J. G. w zakresie faktycznego braku broni palnej, dostarczenia dokumentów dziennikarzowi, ilości środków odurzających, jakie miały zostać

udzielone M. T. oraz zmiana zeznań M. S. zostały rozstrzygnięte na jego niekorzyść oraz wbrew zasadzie swobodnej oceny dowodów;

II. Obrazę przepisu postępowania, a mianowicie art. 410 k.p.k., polegającą na oparciu orzeczenia o zaledwie część materiału dowodowego, wobec braku rekonstrukcji wydarzeń na podstawie wyjaśnień współoskarżonego J. G. oraz diametralnie sprzecznych z nimi zeznań świadków /.../;

III. Obrazę przepisu postępowania, tj. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na niewskazaniu w uzasadnieniu orzeczenia powodów, dla których Sąd „uznał wybiórcze fakty opisywane przez współoskarżonego J. G. de facto świadczące o winie oskarżonego, w szczególności wobec ich niekonsekwencji, potwierdzania sprzecznych wyjaśnień oraz braku jakiegokolwiek próby ich weryfikacji poprzez fakty znane zarówno medialnie, jak i pojawiające się w toku innych spraw karnych na jakie powoływał się J. G.”;

IV. Rażąca niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności i grzywny.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez umorzenie postępowania co do pkt 5 i 6, w pozostałym zakresie uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2011 r., Sąd Okręgowy w W. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że: uchylił rozstrzygnięcie o karach łącznych, a nadto uchylił rozstrzygnięcia zawarte w pkt 5 i 6 i w tym ostatnim zakresie umorzył postępowanie. Utrzymując wyrok Sądu pierwszej instancji w pozostałej części, Sąd odwoławczy wymierzył oskarżonemu na podstawie art. 85 i 86 § 1 i 2 k.k. kary łączne 4 lat pozbawienia wolności i 250 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 20 złotych.

Orzeczenie Sądu Okręgowego zaskarżone zostało w całości kasacją obrońcy skazanego, który zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego – art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., mające istotny wpływ na treść wyroku – poprzez pozorne odniesienie się do zarzutów apelacji, a zatem zaniechanie przeprowadzenia całościowej kontroli instancyjnej i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej. W toku rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest zasadna.

Zgodnie z art. 433 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Gwarancją realizacji tego obowiązku stanowi przepis art. 457 § 3 k.p.k., który wskazuje, że w uzasadnieniu orzeczenia należy podać, czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne. Właściwe zrealizowanie obowiązków wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k. wymaga nie tylko nie pomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, ale także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za trafne, bądź też bezzasadne. Do naruszenia tych przepisów może dojść więc nie tylko wtedy, gdy sąd pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w środku odwoławczym, ale również wtedy, gdy analizuje je w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny. Do utrzymania zaskarżonego wyroku w mocy nie wystarcza więc nawet najgłębsze przekonanie sądu odwoławczego o trafności i zgodności z prawem orzeczenia sądu pierwszej instancji, jeśli nie jest ono poparte należyтым rozpoznaniem apelacji i odpowiednim uzasadnieniem swojego stanowiska.

Analiza uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w W. pozwala na stwierdzenie, że Sąd ten nie wykonał, podstawowego przecież dla sądu odwoławczego, obowiązku rzetelnego rozpoznania apelacji i należytego umotywowania swojego rozstrzygnięcia. O braku rozpoznania apelacji przekonuje taki poziom ogólności odniesienia się do poszczególnych zarzutów zawartych w środku odwoławczym, że uzasadnioną wydaje się być teza, iż argumenty zawarte w uzasadnieniu wyroku mogą mieć zastosowanie w każdej sprawie, w której podniesiono zarzuty obrazy art. 5 § 2, 7, 410 i 424 § 1 pkt 1 k.p.k., choć za przesadne uznać należy stanowisko zawarte w uzasadnieniu kasacji, że „zasadniczy problem dla skarżącego na etapie odwoławczym stanowił wręcz

minimalny wkład autora uzasadnienia w proces rozumowania jakim kierował się przy ferowaniu orzeczenia”.

Apelacja obrońcy skazanego zawiera cztery obszernie umotywowane w uzasadnieniu środka odwoławczego zarzuty. Pierwszy z nich wiąże się z prawidłowością oceny kluczowych, z punktu widzenia dokonanych ustaleń faktycznych, wyjaśnień J. G. i zeznań M. S. Liczne, konkretne argumenty, odwołujące się do faktów i sytuacji procesowym, zmierzające do podważenia trafności oceny wyjaśnień i zeznań wymienionych osób (strony 3 – 7 uzasadnienia apelacji) Sąd odwoławczy skwitował stwierdzeniami: „W pierwszym rzędzie ponieść należy, że Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę niniejszą prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe dążąc do wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności (...). Wszystkie zebrane w sprawie niniejszej dowody Sąd I instancji poddał szczegółowej analizie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Odpowiada to wymogom art. 7 kpk.” Odnosząc się do kwestii oceny dowodu z pomówienia Sąd Okręgowy wywiódł: „W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd meriti wywiązał się z tego zadania prawidłowo. Szczegółowo omówił te wyjaśnienia wskazując w jakiej części dał im wiarę a w jakiej nie dał im wiary uzasadniając swoje stanowisko dlaczego tak uczynił. Wiarę dał tym wyjaśnieniom w części stanowiącej podstawę dokonanych ustaleń faktycznych odnośnie winy oskarżonych T. P., T. M. i P. G. odnośnie przypisanych im czynów wskazanych wyżej. Wskazał także w jakich innych dowodach te wyjaśnienia znajdują potwierdzenie. Tą argumentację Sąd odwoławczy w pełni podziela i nie zachodzi potrzeba jej ponownego przytaczania.” Ustosunkowując się do zarzutów związanych z oceną zeznań M. S. wskazano, że: „Również Sąd Rejonowy szczegółowo uzasadnił dlaczego dał wiarę zeznaniom świadka M. S. złożonym w postępowaniu przygotowawczym w sprawie niniejszej i w sprawie II K .../05 Sądu Rejonowego w O., a dlaczego takiego przymiotu odmówił zeznaniom składanym przez tego świadka na rozprawach zarówno przy pierwszym rozpoznaniu tej sprawy jak i przy ponownym. Także tą argumentację Sądu meriti Sąd Odwoławczy w pełni podziela. Wobec powyższego nie zachodzi potrzeba ponownego jej przytaczania”. Jak łatwo zauważyć w przytoczonych wywodach brak jest jakichkolwiek konkretów pozwalających na powiązanie stanowiska Sądu z obszerną argumentacją zawartą w zarzutach i uzasadnieniu apelacji. Podobnie rzecz się ma z odniesieniem się Sądu do pozostałych zarzutów

apelacyjnych. W pkt II apelacji zarzucono obrazę art. 410 k.p.k. polegającą na oparciu orzeczenia o „zaledwie część materiału dowodowego, wobec braku rekonstrukcji wydarzeń na podstawie wyjaśnień współoskarżonego J. G. oraz diametralnie sprzecznych z nimi zeznań świadków M. W., R. G., P. Ł. i A. Z”. Zarzut ten skwitowany został w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego stwierdzeniem, że: „Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej. Nie dopuścił się więc obrazę art. 410 kpk wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego T. P”. Do zarzutu naruszenia przepisu art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., skonkretyzowanego w jego treści i uzasadnieniu apelacji, odniesiono się wskazując, że: „Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku spełniającym – wbrew zarzutom obrońcy oskarżonego T. P. – wymogi art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk uzasadnił swoje stanowisko wskazując, które dowody uznał za wiarygodne, a którym takiego przymiotu odmówił”.

Mimo swojej zdawkowości, opisanych wyżej zastrzeżeń nie nasuwa sposób odniesienia się przez Sąd odwoławczy do zarzutu rażącej niewspółmierności kary. Wywody Sądu korespondują z treścią zarzutu atakującego w głównej mierze rozstrzygnięcie o karze łącznej i uwzględniają fakt umorzenia postępowania co do dwóch czynów przypisanych skazanemu orzeczeniem Sądu pierwszej instancji (kwestia prawidłowości rozpoznania zarzutu rażącej niewspółmierności kary nie jest zresztą wprost podnoszona w uzasadnieniu kasacji obrońcy skazanego).

Kierując się powyższymi rozważaniami należało uchylić wyrok Sądu Okręgowego w W. w zaskarżonej części albowiem nierozpoznanie zarzutów apelacji mogło mieć istotny wpływ orzeczenia i przekazać sprawę w tym zakresie wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Wprawdzie z wstępnej części kasacji wynika, że atakuje ona wyrok Sądu odwoławczego w całości, to jednak, zważywszy na treść zarzutów i uzasadnienia kasacji, nie ulega wątpliwości, że nie dotyczy ona rozstrzygnięć o umorzeniu postępowania z powodu przedawnienia. Zawarte w orzeczeniu Sądu Najwyższego rozstrzygnięcie o uchyleniu zaskarżonego wyroku nie dotyczy zatem pkt II.2. wyroku Sądu Okręgowego. W ponowionym postępowaniu Sąd odwoławczy będzie zobowiązany do rzetelnego rozpoznania apelacji w zgodzie z art. 433 § 2 k.p.k. i uzasadnienia swojego orzeczenia w sposób odpowiadający wymaganiom wynikającym z treści art. 457 § 3 k.p.k.

